

**Іваненко В.С., здобувачка вищої освіти
першого року навчання другого (магістерського)
рівня вищої освіти факультету менеджменту
Науковий керівник: Курепін В.М., к.е.н., доц.
Миколаївський національний аграрний університет**

УКРАЇНА, ВІЙНА, ЕКОЛОГІЯ. ЧИ ЗНАЮТЬ ГРОМАДЯНИ ЗАХІДНИХ СТРАН ПРО ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ

Бойові дії відбуваються у східних та південних областях України [1, с. 327], у цій місцевості близько 3 мільйонів гектарів лісу охоплені негативним впливом воєнного стану. Специфіка вищезазначеного регіону полягає у низькій лісистості, тут ліси виконують захисні функції. Їх знищення чи пошкодження безумовно позначиться на екології цих регіонів, наслідками якої буде значні ерозійні процеси, вітрова ерозія та опустелювання.

Війна забирає у нас найцінніше, вона руйнує, завдає економічних збитків, погіршує екологію та стан довкілля [2, с. 82]. На перший погляд громадянам України все відомо про вплив війни на довкілля. Але соціологічні опитування показують, що вважаючи себе обізнаними про небезпеки щодо навколишнього середовища внаслідок війни, населення, особливо місць проведення бойових дій, обмежуються інформацією, яка стосується їхньої індивідуальної безпеки (опромінення, загрози від об'єктів з НХР, можливості підірватися на міні, загрози інтоксикації через потрапляння отруйних речовин у повітря тощо). Деякі особи взагалі не нехтують інформацію та не хочуть не тільки звертати увагу на питання, пов'язані з екологічними наслідками війни [3, с. 82], але взагалі приймати її.

Але поінформованість населення дуже важлива для збереження спокою та уникнення паніки, пов'язаної із погіршенням екології. Мешканці міст, де відбуваються бойові дії мають чітко усвідомлювати алгоритм дій [4, с. 44] та правила поведінки при виникненні пожеж, радіаційної, хімічної та інших загроз сьогодення.

Враховуючи вплив негативних факторів воєнного стану на природу, навколишнє середовище не тільки в Україні, але і у світі, логічним є запитання, що ж про вплив війни на довкілля знають громадяни західних держав та наскільки взагалі активно звучить ця тема. Чи усвідомлюють пересічні європейці чи американці сформований ланцюг «війна в Україні - шкода довкіллю всього світу»?

Знайти відповіді на ці запитання не складно, треба проаналізувати інформаційне поле традиційних медіа та соціальних мереж. За допомогою ключових слів було побудоване логіку пошукових запитів, що допомогло виявити ключові теми, тренди та зв'язки у великих масивах даних. У результаті такого аналізу було встановлено, що з початку воєнної агресії у західних медіа фіксувалося близько мільйона згадок щомісяця про Україну (Польща, Велика Британія, США, Латвія, Литва, Туреччина, Франція, Німеччина, Бельгія, Австрія інші).

Згадок про війну в Україні дійсно багато (у середньому 9-10 тис. публікацій у місяць), але інформаційні публікації стосуються переважно фінансових проблем (люди, держава, бізнес). Пріоритетність проблем світової економіки, продовольча проблема, втрата інвестицій, проблема війни і миру [5, с. 38], звела на мінімум проблеми впливу негативних факторів війни на довкілля та навколишнє середовище. Тема довкілля та екології на тлі людських втрат у новинах у західних засобах інформації (ЗМІ) згадується більше епізодично і подекуди визначає не актуальність та не зацікавленість заходу щодо проблем впливу війни на довкілля в Україні.

Аналізуючи зібрану інформацію та враховуючи, що громадяни кожної країни мають свої пріоритети, від цього і зацікавленість тематикою довкілля може бути різною, ми визначили топ-теми, якими зацікавлені західні ЗМІ. У п'ятірку топ-тем відносять: війна та АЕС, пошкодження інфраструктури, енергозабезпечення [6, с. 51], забруднення через вибухи, мінування та пожежі.

Тема «війни та довкілля» згадується лише у 6,5% від усього масиву проаналізованих згадок. Перебуваючи у Польщі (м. Ополе) за програмою ERASMUS+, ми за допомогою анкетування, з'ясували у студентів природно-технічного факультету Опольського університету, якими проблемами вони зацікавлені щодо війни в Україні. З 20 студентів, які надали відповіді на питання анкети, тільки 2 студента поставили пріоритетними питання екології у своїх відповідях.

Причинами необізнаності в питаннях негативного впливу війни на екологію в Україні, кореспонденти називали не достаток інформації у польських ЗМІ з цього питання. Найбільш зацікавленими темою «довкілля та війна» виявилися кореспонденти у Франції (30%) та Британії (20%), менш всього у Туреччині (7%), Франції (5,5%), Німеччині (7,5%). Громадяни ближнього та дальнього зарубіжжя не живуть у парадигмі війни, у них свої буденні справи на місцевому та державному рівні.

Аналіз інформаційного поля розкриває динаміку згадувань про вплив війни на екологію в Україні [7, с. 270], вона залежить від наявності конкретних інформаційних приводів. Тематики «Україна-довкілля та

екологія» в українських і західних медіа була найбільшою, зокрема, після ворожого обстрілу підприємства «Сумхімпром» та витoku аміаку; захвату території Чорнобильської зони та пожежах у забруднених радіацією лісах 30 кілометрової зони; потрапляння ракети у Павлоградський хімічний завод на Дніпропетровщині, де зберігається ракетне паливо тощо.

Результати аналізу показують, що тематика війни та довкілля немає мовного бар'єру, ця тема лунає англійською, німецькою, французькою, угорською, польською та іншими мовами. Українське суспільство та влада роблять все, для того, щоб про Україну та війну на її території світ не забував. Головне завдання полягає у тому щоб нас почули, негативні наслідки війни в Україні впливають на клімат, глобальне потепління, забруднення повітря. Від стану екології (атмосферного повітря, води, ґрунтів) залежить здоров'я людини, якість та тривалість її життя.

Список використаної літератури:

1. Іваненко В. С., Курепін В. М. Вплив активних бойових дій на стан довкілля // Green Construction= Зелене будівництво : міжнар. наук.-практ. конф.. 13-14 квітня 2023, м. Київ, Київський національний університет будівництва і архітектури. 2023. С. 325-329. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13210>.
2. Піндера М. Екологічна безпека територій у зоні бойових дій // Молодь, наука, бізнес : матеріали Всеукр. інтер.-конф. здоб.вищ.освіти і мол.учених, 5-6 жовтня 2022 р., м. Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 81-83. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11861>.
3. Курепін В. М., Бацуровська І. В. Еколого-економічний баланс на Кінбурні: обставини заповідної території довоєнного, воєнного та поствоєнного часу (in English). Modern Economics. 2023. № 42(2023). С. 62-69. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V42\(2023\)-09](https://doi.org/10.31521/modecon.V42(2023)-09).
4. Пранович К. О. Охорона земель, інженерно-технічні заходи цивільного захисту та благоустрій територій об'єднаних громад // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 43-46. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12080>.
5. Курепін В. М., Лотарєва Д. В. Екологічні наслідки бойових дій у південних областях України // Захист водних ресурсів - Глобальні виклики, загрози опустелювання територій, міжнародні зобов'язання держав світу : тези доповідей здобувачів вищої освіти та інших учасників освітнього процесу за результатами проведеного тематичного «круглого столу» на обліково-фінансовому факультеті, м. Миколаїв, 22 березня 2023 року. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 37-40. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12989>.
6. Batsurovska I., & Kurepin V. (2024). Prospects for the use of wind power plants: advantages and environmental safety. Traditions and new scientific strategies in the context of global transformation of society. Baltija Publishing, 1, 34-55. DOI:<https://doi.org/10.30525/978-9934-26-406-1-2>.
7. Курепін В. М., Іваненко В. С. Екологія та війна, погляд через минуле у майбутнє, глобальні виклики, загрози // Ekologia i racjonalne zarządzanie przyrodą: edukacja, nauka i praktyka [Zasób elektroniczny]: materiały z międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej (Łomża – Żytomierz, 15.11.2023 r.). Łomża : MANS w Łomży, 2023. С. 265-275. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/16200>.